

NAŠ
DOM
LIST
SLOV.

1
9
3
5

M
L
A
D
I
N
E

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5 in stane samo 12 dinarjev letno.

Iz uredništva.

Iz uredništva. Urednik bo v bodoče kar v tem delu našega fantovskega lista odgovarjal na razna vprašanja, pa tudi na kratko ocenil ta ali oni prispevek.

F. Černec. Tvojih prispevkov sem prav vesel in jih bom prav rad priobčeval. Zadnji je prišel nekoliko pozno, zato ga bom priobčil šele v novembrski številki. Sem prav zadovoljen tudi s tem. Le opazuj napake naše mladine in piši o njih. Saj je ena na-

ših najvažnejših nalog, da opozarjamo mladino na njene slabe navade in na ono kar ji manjka.

Jože Thaler. Vidim, da imaš spretno pero za črtice, nekoliko manj za pesmi. Pošiljaj v bodoče kratke črtice, kvečjemu za eno stran, ker je daljše težko priobčevati, posebno ne kaže, da bi jih razdelilj morda na dve številki lista. Kar si poslal zadnjič, še pride na vrsto.

Pouku in razvedrilu.

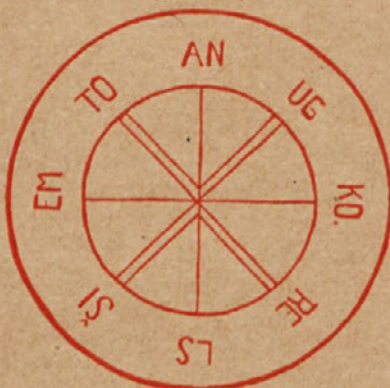
Črkovnica.

(France Središče; 25 točk.)

žb	jl	np	šu	df	ln	hj	il	žb	ik	df	če	ps
np	vž	fh	ps	hj	vž	hj	km	tv	or	hj	mo	np

Krog.

Jakob Sešerko, Sv. Jurij ob Šč.;
(25 točk.)

Podobnica.

Jakob Sešerko; 25 točk.)

Glav	misli
glav	misli
Glav	misli

Dopolnilna uganika.

(Janko Spes; 20 točk.)

S - - - č - i - ta - - g - kr - - - b - - i,
k - v - - je - p - - - en - - - otr - - - ne - a - i.

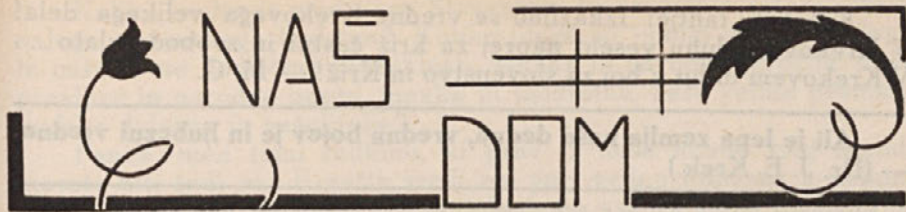
Vstavi mesto črtic: r, s, e, m, a, a, z, n, k, g, e, b, a, e, a, p, j, a, a, j, e, t, ž, š, i, o, n, m. Dobiš lep Slomškov pregovor.

Fiziognomična uganika.

Jakob Sešerko, Sv. Jurij ob Šč.;
(25 točk.)

Nadaljevanje na 3. strani ovitka.

Krekova oporoka.

(Ob 18 letnici smrti velikega Slovena.)

»Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmo grobov,
vse mati kmetška je zibala
iz kmetških so izšli domov« ...

Tako opeva pesnik kmetško hišo in z njo one velikane, ki so vtisnili slovenski zemlji in narodu pečat svoje osebnosti. Eden izmed velikih mož, ki so dali slovenskemu ljudstvu vse svoje duševne zmožnosti, vso svojo ljubezen, vse svoje od Boga dane zaklade, je bil dr. Janez Evangelist Krek.

Bil je Evangelist slovenskega naroda. V borbi za pravice slovenskega ljudstva je bil voditelj in vojskovodja. Bil je Mozes, ki je vodil ljubljani narod svobodi nasproti. . . V težkih dneh, ko so tisoči umirali za tujega vladarja in za tuje cilje, je dal znamenje odrešenja. 31. maja 1917. je bil zgodovinski dan po Krekovi zamisli. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, je podal v dunajskem parlamentu znamenito izjavo — majniško deklaracijo — v kateri zahtevalo združeni slovenski, hrvaški in srbski poslanci konec tuje nadvlade in svobodo ter združitev vseh Jugoslovanov v eno neodvisno državo . . . Završalo je po slovanskem jugu — ves narod od juga do severa se je zgrnil okrog svojega voditelja dr. Korošca in složno zahteval svojo pravdo . . .

Mozesu ni bilo dano priti v obljubljeni deželo. Tudi naš Evangelist je ni videl. Vedel je, da prihaja zgodovinski dan združitve in svobode. V preroškem duhu pravi v svoji oporoki: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno, kako boste združili vse sile uma in telesa, vso svojo ljubezen posvetili jugoslovanski državi, njenemu napredku in blagostanju« . . .

Izpolnimo njegov testament! Prizadevajmo si, da bomo mi in vsi, ki hočejo, da se Krekov testament izpolni, predvsem dobri katoličani, kajti le dober katoličan je lahko dober državljani . . . Bodimo pa tudi dobri in zavedni Slovenci! Krek je največji Slovenec! Za slovenstvo je delal in trpel. Za lepše dni slovenske zemlje in slovenskega ljudstva se je izčrpal in použil, kakor se použije sveča . . . Prost mora biti, prost moj rod, na zemlji svoji svoj gospod, to je bilo geslo njegovega življenja.

Katoliški fantje! Izkažimo se vredne Krekovega velikega dela!
V Krekovem duhu veselo naprej za križ častni in svobodo zlato...
V Krekovem duhu v boj za slovenstvo in Križ! — M. G.

Ali je lepa zemlja naša dedna, vredna bojev je in ljubezni vredna.
— (Dr. J. E. Krek.)

Vaško občestvo.

X. Narod.

Poleg budne narodne zavesti mora prešinjati vse Slovence tudi nesebična ljubezen do naroda. Danes ljubi malokdo prav svoj narod. Narodnost je mnogim trgovska spekulacija. Kakor drugod v javnem življenju, se tudi pri narodnosti vsak nestrpno vprašuje: Kaj mi koristi če sem Slovenec? Ta sebični duh gre tako daleč, da mnogi z narodnostjo naravnost mešetarijo, da jo prodajo, če treba, za skledo leče.

Koliko žalostnih vzgledov najsramotojšega narodnega odpada imamo ravno Slovenci. Vzrok teh žalostnih razmer je bila tudi današnja šola, ki je po fabriškem učila, da moramo narod zato ljubiti, ker nam koristi. Seveda po taki vzgoji narodnost človek takoj odloži, če mu več ne koristi.

Narodni pa ne smemo biti zato, ker nam »koristi«, temveč predvsem, ker nam tako narekuje naša ljubezen do rodne zemlje in svete dediščine pradedov, ter spoštljivost pred lastnimi dušami, ki so se vzgojevale v narodnem duhu. Čimbolj bomo poznali narodno preteklost, tem globlja bo tudi naša ljubezen do naroda.

Ljubezen do naroda nam bo široko odprla oči. Spoznali bomo, da moramo neutrudno delati za narodno celokupnost. Jasno nam bo postalo, da je narod življenjska naloga tudi za vsakega posameznika. Narodnega uspeha se bomo veselili, kakor lastnega uspeha, narodova nesreča bo tudi naša nesreča. Ljubezen nam bo narekovala, da bomo tudi za narod molili. Nosili bomo v svojih srcih veliko in čisto spoštljivost do narodove čednosti in zvestobe, zelo pa bomo prezirali in iz dna srca sovražili vse tiste madeže, ki skrunijo narodno podobo. V vsaki razpadajoči družini, izprijenem fantu in dekletu, nepoučenem otroku, bomo videli svoj narod na križ prubit. Zdelo se nam bo, da narod krvavi, ko bomo videli polne beznice, plitve in neizobražene mase.

Vsi smo dolžni dejansko ljubiti svoj narod. Vsak mora po svojih močeh nekaj doprinesiti k obnovi naroda. Zato ni treba, da si izvoljen voditelj naroda. Tvoje srce in stiska naroda naj te priganja, da rad pomagaš tiho in nesebično na tistem mestu, na katerega te je postavila božja previdnost. K pravim narodnim delavcem spadajo vsi tisti, ki so v sebi premagali hrepenenje po vživanju, lenobi, ki jim je narod življenjska naloga, svet in vzvišen cilj. Narodni delavec je, kdor nosi narodno boleost, narodni pekel in narodna nebesa v svojem srcu.

Koliko je danes med nami Slovencev, ki razumejo v tem smislu naloge slovenskega ljudstva? Koliko jih je, ki ljubijo dušo narodovo in našo sveto dediščino preteklosti, verska in narodna izročila, naše pravljice in narodne pesmi, junake in umetnike, naše velike pesnike, ljudske delavce in vzgojitelje?

Fantje, med temi redkimi, ki prav iz duše ljubijo svoj narod, morete biti tudi vi. V vaših srcih naj gori vedno ljubezen s polnim žarom do tistega ljudstva, ki mu dolgujemo vse za svoje duševno in telesno bistvo. — Dr. X.

Venec rož.

V bolnici leži težko ranjen tovarniški delavec. Odurne poteze na obrazu pričajo, da je v slabi družbi le preveč služil demonu alkoholu. — Zgodila pa se je nesreča. Eksplozija v tovarni mu je strahovito razmesarila desno roko ter mu silno ožgala telo, le levica je ostala nepoškodovana.

V bolniško sobo stopi bleda žena s tremi otroki. Iz objokanih oči odseva beda, žalost in trpljenje. Ranjenec se zgane. Kljub težki bolečini počasi dvigne roko in bolj joka kot govori: »Helena, odpusti! Otročiči moji, ne pohujšajte se nad menoj! Vidite kazen za moj greh! Žena, daj mi rožnivenec, že veš, katerega! Molil ga bom.«

Kaj se je bilo zgodilo? — Bilo je prejšnjo soboto zvečer. Dobil je v tovarni tedensko plačo in šel je, kakor vselej, tudi tokrat — v gostilno. Alkohol in hujskajoč govor brezvernega tovariša sta storila svoje. Ves razkačen nad duhovniki in cerkvijo, pa tudi nad molitvijo, se pozno v noč poda proti domu. Ko se približa hiši, zasliši glas svoje žene, ki moli z otroki sv. rožnivenec. Ves besen plane v sobo, »Kaj, že spet to tercijsko svetohlinstvo«, iztrga ženi rožnivenec iz rok ter ga vrže pod mizo. »Takoj vsi spat«, zakriči in odide v temno noč. In v nedeljo ga ni bilo domov in ni ga bilo v pondeljek in ni ga v torek. V sredo zjutraj gre spet na delo. Še vinjen si vsled lastne nerodnosti povzroči težko nesrečo.

»Žena, daj mi rožnivenec . . . molil ga bom.«

Dragi fantje! Mladi ste še in srečni ste, da vas še ni zadela usoda, kakorkoli bridka. Mladi ste in to željo imate, da bi bili vsikdar obvarovani nesreče. Toda fantje, vedite: mnogo nesreč in mnogo gorja na svetu izvira iz greha, še bolj pa iz grešnih razvad. Znaní so vam Sodoma in Gomora, nesrečni mesti, žrtvi lastnih nedopovedljivih grehov. In ta nesrečni oče, kaj pravi? »Otročički moji, ne pohujšajte se nad menoj! Vidite kazen za moj greh!«

Fantje, eno je gotovo: molitev in greh si nikdar nista prijazna, in tudi to je resnica, da rožnivenec in grehu vdan mladenič ne moreta biti prijatelja.

Fantje moji, ali molite sv. rožnivenec? Fantje, ali ga radi molite? Ni ga molil nesrečni mož in zabredel je v grehe, ki so ga pahnili v gorje. Toda, fantje, telesno gorje še ni najhujša nesreča. Telesno gorje še ne izključuje molitve. Ko je nesrečni mož spregledal, ko je dušno ozdravel, glejte, spet je molil v bolečinah sv. rožnivenec.

Najhujša nesreča je dušno gorje, — smrten greh. Na drevesu se gugajoče telo Judeža priča to.

Fant, da bo tvoja duša zdrava, rad moli, — moli pa tudi sv. rožnivenec!

Fant, da bo tvoje srce pošteno, rad moli, — ne zanemarjaj pa tudi sv. rožnegavenca!

Fant, da boš notranje miren, zadovoljen in srečen, rad moli, — in krona tvoje molitve bodi sv. rožnivenec.

Res je, da fanta med svetom marsikaj zanima. Res je, da je fantovski značaj tak, da hoče biti pogumen in korajžen. Res pa je tudi, da si premnogi v tem svojem pogumu v obrambo lastne časti izbira napačno orožje — nož v žepu.

Fantje, ali veste, kaj je ena največjih sramot slovenskih fantov? → Nož v rokah kot nedovoljeno orožje v sramotni obrambi umišljene časti.

Fantje, ali pa veste tudi, kaj je najlepša dika slovenskega fanta? Če že hočete, rudeč nagelj na prsih kot znak nepokvarjene fantovske časti.

A še nekaj lepšega poznam: rožnivenec v žepu, rožnivenec ob mnogih prilikah v rokah. To je vaše orožje, fantje mladi, s katerim se bojujete zoper nevarno gorje, se bojujete za krepost in s tem za svojo fantovsko čast!

Dragi fant! Morebiti boš prej ali slej ležal na mrtvaškem odru. Obdajale te bodo lučke in cvetlice, v rokah pa boš imel, — o kako rad — rožnivenec.

Vprašam te, fant moj, ali hočeš biti na mrtvaškem odru lažnivec, če v življenju prej rožnegavenca nisi maral?

Zdaj si venčaj svoje roke z rožnim vencem, da boš enkrat v mrtvih rokah imel pričo dušnega zdravja, poštenega srca in sladke božje sreče! — Župnik I.

Na Gosposvetskem polju.

Sprehajal sem se po domačih vaseh in dobravah, takrat, ko lega na zemljo žalosten in truden jesenski večer. Veliki gosposvetski zvon je donel po dobri preki Celovca v mrak... Potr in žalosten sem bil, ko je v svoji mehki melodiji iskal in klical svojce v čudežnem hrepenenju nazaj v lepi in skromni slovenski dom na gosposvetskem polju... Saj tudi moj sprehod bi ne bil popoln, če bi se mu ne odzval in obiskal za Slovence tega svetega kraja. Naprej... Vlak je zažvižgal in čez četrto ure vožnje sem bil na Gosposvetskem polju. Planjava, dolina od reke Gline severno od Celovca me je pozdravila. Na prijaznem hribu sredi Gosposvetskega polja stoji cerkev Matere božje — Gospasveta... Spet je zadonel veliki zvon, težak 6608 kg, njegov glas se je razlegal po Gosposvetskem polju — najlepši glas, najlepši spomini slovenske Koroške.

Takrat se mi je zazdelo, da mi vsa pokrajina govori o ustoličenju Otona Veselega, da sem videl lisasto kobilo in vola in vse slavnostno ustoličenje pri Krnskem gradu... In slišal: »Kdo je tisti, ki se pri-

bližuje?« — Ali je pravičen sodnik? Ali je svobodnega stanu? Ali je častilec in varuh prave vere? Ali mu je mar domovine?« — »Je in vedno bo!« sem v omami slišal odgovor ljudstva. Spet se mi je zazdelo, da čujem glas svobodnega kmeta: »S kakšno pravico me more pregnati iz mojega sedeža?« — »Odkupi ti ga s šestdesetimi vinarji, z lisastima živalima in obleko, ki jo ima na sebi, tvojo hišo pa oprosti davkov,« je šel glas ljudstva skozi dobrovo...

— Ali je pravičen sodnik? —

In zazdelo se mi je, kakor bi v svitu poslavljajočega se sonca donel in švigal na Knežjem prestolu — meč — njega glas se razlegal preko Gosposvetskega polja, skozi vasi, preko grobov in dobrave — v noč... — Jože Thaler.

Otroci vasi.

X.

Žid Samuel je imel v Dolgi vasi svojo gostilno. Bile so še sicer štiri druge, toda Samuelova je veljala za boljšo. Nadstropna hiša z precej velikimi in lepo opremljenimi gostilniškimi prostori je imela nekaj mestnega na sebi. Bila je samo za takozvano boljšo družbo. Iz dobre tričetrt ure oddaljenega mesta so se vozili nedeljo za nedeljo gospodje in gospe, gospodiči in gospodične v Samuelovo gostilno. In žid Samuel je znal s dobro postrežbo in s spretno reklamo privabiti goste tudi iz mesta.

Bilo je v nedeljo zvečer. Poletna vročina se je umaknila prijetnemu večernemu hladu. Pred gostilno so stali avtomobili, nekaj jih je bilo na dvorišču. Med njimi nekaj kočij z lepimi ogrskimi konji. Šoferji in hlapci so si z razgovorom preganjali dolg čas. Pri skromni mizi pod košatim kostanjem pred gostilno so pili svoj četrt in godrnjali čez svojo usodo, ki jim naklanja samo čakanje in prostor zunaj.

Vsi prostori v gostilni so bili polni; tudi na vrtu. Gostje iz mesta in veljaki iz vasi! V veliki sobi, ki je bila bolj dvorana, je igrala ciganska godba na lok. Majhen oder je bil pripravljen za nje. Kapelnik, mlad čokat in elegantno oblečen cigan, je stal, ostali so sedeli. Obrnjen je bil proti dvorani, to je smel storiti pač samo on, in godel na gosli. Njegov pogled je neprestano švigal od mize do mize, od osebe do osebe. Vse je videl, a pri tem čudovito spretno vodil lok.

Pri mizi v kotu je sedela družba oskrbnikova; oskrbnik Lajoš, njegova žena in hčerka Margit, Toni in Tinka, pa še ona dva mlada gospodiča, ki sta bila itak stalna gosta pri oskrbniku. Lajoš je ponosno gledal od omizja do omizja, zavedajoč se, da pomeni v Dolgi vasi največ, pa tudi mestu samemu ni neznan. Ponosen je bil še prav posebno na svojo hčerko, ki je v krasni svileni obleki sedela zraven njega. Morda je pa mladim gostom dopadla veliko bolj Tinka. Nekaj zelo deklíškega je bilo na njej, ki je sedela med dvema mladima oskrbnikovima znančema, oblečena v modro svileno obleko, z lasmi počesanimi v dve kiti, ki sta ji padali na hrbet. V zadregi je mečkala s prsti svojo krilo, ko sta ji oba gospodiča neprestano govorila z desne in leve. Toni je nekam zamišljeno gledal pred se in se dolgočasil. Zdelo se mu je kakor bi bil tej družbi odveč. Saj je bil oskrbniku itak

le v toliko ljub, v koliko mu je dovajal po ceni delavce in delavke. Jezilo ga je tudi, da mu Tinka ni naklonjena kakor bi on želel.

Godba je zaigrala valček. Pari so se zgrnili v sredo dvorane in zaplesali. Mladi Hrvat se je priklonil Margiti in zaplesal z njo. Drugi gospodič zagorelega obraza, z majhnimi zavihanimi brčicami pod nosom, ki je govoril najraje madžarski, je prosil za ples Tinko. Ni mu upala odreči, posebno, ko je oskrbnik z ostrim pogledom ukazal, da naj pleše. Toni ju je opazoval. Prav lahko in lepo je plesala Tinka. Margit jo je dobro izšolala. Po plesu je gospodič vabil Tinko na zrak. Ni hotela iti. Nalahno se mu je izvila in prisedla k mizi.

Godba je igrala in ples se je vrstil za plesom. Tinkin plesalec je plesal samo z njo. Hvalil jo je kako zna lepo plesati, govoril ji, da je najlepša plesalka večera, prosil jo, naj mu ne reče »gospod«, ampak »Artur«, vabil jo, da ga obiše v njegovi vili, ki jo ima blizu mesta. Pri plesu ji je stiskal roko, gledal ji v oči kakor bi jo hotel prebosti. Tinka je bila vsa zbegana, čelo ji je bilo potno, obraz razgret. Ostra svetloba električnih žarnic, omamljajoči glasovi ciganske godbe, preseči pogledi Arturja, so jo zmedli tako, da se ji je zdelo, da sanja, da je bolana, da je nekje v drugem svetu. Le nejasno je zazrla včasih daljni dom, obraz matere, ki ji je ob slovesu govorila naj bo pridna v tujem kraju, vmes se ji je prikazoval obraz Stanka, ki je doma tako skrbno varoval nekdanj njeno dekleško čast in dobro ime; videla je svojo skromno domačo hišo in zelene hribčke dolske župnije.

Po polnoči so se poslovili. Zunaj pred gostilno je Artur nekolikokrat ponovil Tinki vabilo, da ga naj obiše v njegovi vili blizu mesta. Tinka je nekaj odgovarjala, da se ni vedelo ali obljublja ali ne.

Ko se je Tinka vlegla v svoji sobici k počitku, je začela premišljevat o zabavi v gostilni. Sedaj, ko je bila sama in je bil mir okrog nje, je lažje mislila. Vse se ji je začelo dozdevati nelepo, naravnost grdo. Obraz Arturjev se ji je zdel kakor kljun ptice roparice, ciganska godba v tistem gostilniškem dimu in čudnem vzduhu kakor godba pekla, svilena obleka kakor madež na njenem telesu. Skoraj zasovražila je Margit, ki je tako nedekliško in kričavo hodila sem ter tja po gostilniških prostorih in se razgovorila in smejala z neve kolikimi, zasovražila je Tonija, ki jo je tako čudno in skoraj zaničljivo gledal na zabavi. Vse se je pred njenimi očmi pogrezalo nekam v nižine, umazane in temne, zdelo se ji je kakor da pada sama.

Daleč nekje pa je vstajala pred njenimi očmi slika domačije, tako čudovito lepe in nepokvarjene ... in vabila ... — P.

Grobar Tomaž.

Izpred oltarja Kraljice sv. rožnega venca se bližamo z molekom v roki na grobove naših dragih ranjkih. Kako lepo je vse to! Od matere naše presvete in dobre, smo ob njeni roki in pod njenim plaščem prešli k našim bratom, ki so zaspali in odšli pred nami z znamenjem vere.

Mesecu vernih duš se bližamo. Gotovo se ne bomo spomnili samo naših ožjih sorodnikov in znancev, temveč vseh rajnih, vseh ubogih duš, ki trpe v vicah in za vse bomo molili s Cerkvijo: njim in vsem, ki v Kristusu počivajo, daj, Gospod, luči in miru.

V tesni zvezi z mislijo na rajne, je misel na kraj, kjer njih trupla počivajo in pričakujejo angelske trombe v znak vstajenja in pa misel na tistega, ki trupla

rajnih shranjuje, pokapa, kaj primerna. Zato upam, da mi bo g. urednik prepustil nekaj več prostora, da povem, kaj o tem mislim.

Nekam čudno mrzno imajo ljudje do grobarja, nekako strah jih je pred njim. In vendar ima zelo, da res, zelo častno nalogo. Saj je mrlične pokopavati sveto opravilo: le žal, da se malokateri grobar tega zaveda. Premnoži grobarji mislijo le na zaslužek, so polni surovosti in robotosti, ko bi vendar morali biti sočutnega srca, toiažitelji jokajočih in globokovernega srca. Kolikokrat naleti človek na grobarja, ki med tem, ko koplje jamo preklinja, kvanta in nespodobno govori. Na božji njivi, na svetem kraju preklinjati, ali ni to tudi bogoskrunstvo?

Z vsem spoštovanjem se še iz šolarskih let spominjam domačega grobarja Blažunovega Tomaža. V njem vidim vzor res pravega grobarja. Koliko let je opravljal svojo vzvišeno službo, ne vem; ko sem bil majhen je bil on že star. S svetim spoštovanjem je opravljal svoje opravilo. Iz njegovih ust ni bilo slišati slabe besede, še manj kletve. Pri vsakem mrliču je prebedel cele noči, pripovedoval svoje dogodke in molil rožnivenec; bil je voditelj molitve in čuvar, da se niso uganjale neumnosti. Ob pogrebu je vedno molil naprej rožnivenec, opravil molitve za pokojnika pred hišo žalosti, če ni bilo duhovnika. Knjiga »Hoja za Kristusom« mu je bila zvest prijatelj, iz nje je molil molitve za rajne. Brez pretiravanja smem trditi, da je bil pravi pomočnik duhovniku. Kjer je bil pričujoč Tomaž, tam se niso godile nespodobnosti v nočnih urah in še manj pri pogrebi. Bil je tudi usmiljen; kjer je vedel, da je doma ubožstvo, je opravil svoje delo skoraj zastoj. Pravi Tobija je bil. Takšni bi morali biti vsi grobarji.

Nad vse žalostno je dejstvo, da ob strani mrliča kvartajo, pijančujejo in celo harmoniko natezujejo, nespodobno govorijo, preklinjajo in še vse kaj hujšega počenjajo, o čemer bi se med kristjani niti govoriti ne smelo. Prostor, kjer leži mrlič, je in mora biti podoben svetišču. Itj obiskat mrliča, je kakor iti v hišo božjo.

Grobar mora biti snažen in globoko veren; biti mora zgled drugim. Kakor svečenik naj bo usmiljenega srca in dostojnega nastopa, da ga bodo ljudje ljubili in spoštovali. V kolikor gre, naj bo pomočnik duhovnikom.

Kaj pa pokopališče? Žal, tudi tukaj je vse polno nedostatkov. Ponekod so pokopališča, zlasti na deželi, sem in tja prerasla s praprotjo, da se niti križi ne vidijo iz nje; grobovi leže vse križem brez vsake lepe vrste. Pokopališče naj bi tudi na oko izgledalo, da je njiva božja. Mesto praproti naj zavzemajo ciprese in vrbe žalujke ali drugo lepo grmičevje. Grobovi pa naj bodo razvrščeni po lepih redih, med njimi pa ozka stezica. Pokopališče naj bo nekak gaj, res kraj miru in počitka. Za kaj takega bo zmožen le grobar, ki mu vrtnarstvo ni povsem tuja reč. Tako bi bilo vsako pokopališče nam v tolažbo in čast, tujcem pa v dokaz naše vernosti in ljubezni. Zato, fantje, negujmo naša pokopališča in delajmo po svojih močeh na to, da se v tem oziru stori vse, kar se da.

Pa mi bo morda kateri fant rekel, kaj pa ima fant opraviti z grobovi, pokopališčem ali z grobarjem? To je vendar za starega človeka. Umazani stari dedek se naj s tem ukvarja, samo niega je ta skrb, ne pa nas fantov. O, dragi fant, pa to ni tako. Tudi pokopališče, grobarstvo, spada med župnijsko občestvo. Kakor se rad udejstvuješ pri župnijski prosveti, petju itd., se zanimaš za to in ono, ravno tako imaš pravico in dolžnost, da se brigaš za lepoto pokopališča in dostojanstvo grobarskega poklica. Vsak grobar bi si moral svoj poklic šteti v čast, ne pa v ponižanje. Pokopališče bi moralo biti za vsako župnijo v okras in grobar bi moral biti priljubljen in spoštovana oseba. Glejte fantje! Tudi tukaj in posebej še tukaj Vam je odprto široko polje Vašega apostolstva. Vsakemu bi pa svetoval naj si ogleda pokopališče Sv. Križa v Ljubljani. Ne po njegovem bogastvu, pač pa po lepoti in urejenosti in zgoraj opisanega grobarja Tomaža naj si vzame za vzor.

Tu misli nebroj se mi vzbuja,

Nebroj se budi mi čutil,

In bližnja sorodnost mi diše

Iz tihih otožnih gomil. (S. Gregorčič.)

P. V.

To je naš visok namen, da pomagamo duha Kristusovega povsod, v vseh ljudeh, v vseh prilikah poživiti, Kristusa ne samo kot kralja klicati, ampak z vztrajnim delom njegovo kraljestvo ohranjati.
— (J. Fried.)

V jeseni.

V jeseni oči
postanejo trudne
in vele —
napolnjene solz . . .

Ne cvetje polja,
kot so še davi —
med nami —
vsak bleđ, solzan je obraz . . .
Jože Thaler

Naše gorice.

Kje je pesem,
kakor naših je goric,
kje je kras,
kot kras je teh vasic?

Slavca petje,
v gaju se glasi,
a klopotcev glas
z vrhov doni.

Skalnih gor,
se burje tukaj ne glasijo,
rahel vetrič,
poje v trsju melodijo . . .

M. M.

Gosposvetski zvon kliče . . .

10. oktober 1920! Vršil se je plebiscit zato, ali pripade Koroška — zibeljka Slovenije — Jugoslaviji, ali pa pride pod Avstrijo. Vsled terorja in pa grdih intrig ter sladkih obljub, je glasovanje izpadlo v korist Avstrije. Koroško smo izgubili. Od takrat poje Gosposvetski zvon. Turobna je njegova pesem . . .

Poje Gosposvetski zvon o trpljenju slovenskih sinov in hčer, poje o potujčenju slovenskih otrok, ki kmalu več slovenski moliti ne bodo znali . . .

Poje Gosposvetski zvon in nam prinaša pozdrave trpečih in zapostavljenih bratov in sester, prinaša nam prošnje na smrt obsojenih . . .

Glasno doni Gosposvetski zvon! Obuja nam spomine davnih davnih dni . . ., ko je slovenski kmet v slovenski govorici ustoličeval svoje kneze . . .

O, le poj, Gosposvetski zvon, ti priča davnih, lepih dni, ko še slovenski kmet ni bil rob tujega gospodarja . . .

Le poj, in oznanjaj bratom tam preko umetno narejenih mej, da bratje mislijo na trpeče brate . . .

Le poj, Gosposvetski zvon in spodbujaj kri naše krvi, brate in sestre izpod Karavank, da ostanejo zvesti veri svojih očetov in slovenski govorici . . .

Oznanjaj jim besedo, ki jo je Slomšek vsem Slovencem kot oporočko zapustil: »Vrli Slovenci, prava vera bodi vam luč in materni jezik ključ do prave in zveličavne omike« . . .

Gosposvetski zvon, le poj! Poj trpečim bratom in sestram pesem upanja.

Poj, Gosposvetski zvon, poj, poj krepko pesem vere v lepše dni slovenskega Korotana, ko bo slovenski kmet zopet na slavnem Gosposvetskem polju ustoličeval narodnega vladarja . . .

Krepko in mogočno naj doni Tvoj glas, zvon Marije Gosposvetske in oznanja večno resnico: Po trpljenju in ponižanju pride veliko-nočno jutro . . .

Verujemo v Boga, ki vodi usodo posameznikov in rodov. Verujemo, da bo tudi Tebi, stiskani in ponižani brat ob Zili in Dravi, Dobraču in Peci, Vrbskem jezeru in Gosposvetskem polju, napočil dan vstajenja in združitve z brati . . .

Daj o Bog, da kmalu napoči ta dan in nas povabi glas Gosposvetskih zvonov k veliki maši ob oltarju milostne Gospe . . . — -o.

V severni triglavski steni.

Lepega septembrskega dne proti večeru sem prikolesaril v Aljažev dom v Vratih. Takoj sem šel ogledovat z daljnogledom, kje bi bil najboljši prehod. A pozneje sem spoznal, da me je ogled od spodaj varal.

Po par dnevih lepega vremena, ki me je izvabilo od doma, je zvečer začelo dežiti in je deževalo še drugi dan čez poldne. Šel sem pogledat vstopa v steno, da ne bom pozneje tratil časa z iskanjem smeri. Čez tri ure sem se vrnil nazaj. Ponoči spet dež.

Drugi dan je izgledalo malo boljše. Ob 5. uri sem že šel, da poskušam preplezati steno, ki je zahtevala že toliko smrtnih žrtev. Mimo spominskih plošč Habéta, Brandta in Bračiča, ki so se v steni ponesrečili, sem krenil čez snežišče v prvi žleb.

Grozeč s svojimi, divje raztrganimi stenami in zajedami, se je začel Triglav zavijati v meglo. Zopet dež. Moker od dežja in potu, sem plezal naprej, da se vreme morda le zboljša. Bil sem brez vsake orientacije, ker nisem videl, razen par metrov, nikamor. Nisem vedel v katero smer plezam. Le tu in tam je nastal v megli presledek, da sem videl globoko pod seboj snežišče v dolini, nad seboj pa v vsej mogočnosti steno, ki ji je megla dajala še večjo grozoto. Pa spet je megla vse zažrnila in nadaljeval sem pot v negotovost. Z veliko težavo sem splezal na greben, ki se pa ni držal z vrhom glavne stene. Moral sem nekoliko nazaj. Zadel sem na tak teren, kjer je bila skala zelo krhka. Od mraza razpokano kamenje se je držalo zelo rahlo skale. Prijemi so bili nesigurni. Kamenje se mi je trgalo pod rokami in nogami in grmelo v prepade. Zašel sem na stolp. Spet nazaj, kakih 50 m. Prišel sem do previsa. Naprej nemožeče. Prečkam na levo po ozki polici, pokriti z drobnim odlomljenim kamenjem. Polica je čisto ozka, zgoraj previs. Ležeč lezem počasi naprej, oprijemajoč se mokrih sten. Vsi prijemi so bili obrnjeni navzdol. Nahrbtnik in pol telesa visi v prepad, skala se krusi, noben prijem ni siguren. Vsak hip sem pripravljen na polet par sto metrov navzdol. Z železno voljo se držim skoro nemožljivih oprimkov. Ko prelezem to, tako eksponirano mesto, se kar sesedem od napora.

Pa spet lezem in blodim naprej, desno, levo, tudi nazaj, koder se mi je zdel boljši prehod. In tako se dvigam v višino, počasi sicer, a dvigam se le.

Iščem pod previsom suhega prostora, da zabeležim dosedanjo pot. Nič ni. Zunaj dež, pod previsi teče po steni voda. Moker sem že tako, da bolj ne morem biti.

Grem mimo prevrnjenega belega stebra. Ravno pripraven bi bil za kak spomenik. Priplezam do previsa. Ni mogoče naprej. Iščem prehod na desni in levi. Nikamor. Grem še enkrat pod previs. In res, velikanski kameniti lok je imel zadaj pol metra široko špranjo. Plezam še kakih sto metrov. Za trenutek se razgrne megla in tedaj zagledam pred seboj kakih 200 m visoko, navpično črno steno, ki sem jo opazoval že iz doline. Zašel sem preveč na desno. Stena ni prehodna. Vsaj za mene ne, ki nisem imel plezalk, ne vrvi, sploh nobenih tehničnih pripomočkov. Na desno ni mogoče; plezam levo. Nikamor! Ne najdem prehoda. Postajam malodušen. Nazaj? Težko, gurno pot, ki jo imam za seboj naj napravim še enkrat? Ampak, naprej ne morem. Če nočem ostati tukaj, moram nazaj. Sicer sem bil pripravljen tudi prenočiti v steni, a ne v takem vremenu in do kože moker. Obrnem se nazaj. Moje mnenje je pač, da se je boljše nečastno vrniti, kakor pa se častno ubiti.

V megli in dežju tudi nisem mogel spoznati v kateri smeri sem priplezal gori. Lezem skozi kamine, pod snežišči, kjer je voda izdolbla predore, po žlebovih, stenah. Vse se je zopet vrstilo v divji raznovrstnosti. Hlače so bile raztrgane, čevlji v razpadu, kolena ranjena že od plezanja navzgor. Od drsanja

Triglavski dom na Kredarici (2515 m). V ozadju za kočo mali Triglav, desno vrh Triglava.

po mokri skali sem si obrabil kožo na rokah. Iz prstov mi je začela teči kri. Vsak prijem me je neznošno bolel. Ko sem lezel v kamin, se mi je zvalil na desno roko in ramo velik kamen, da me je kar zašibilo. Noge, ki sem jih upiral v nasprotno steno, niso imele prave opore. Spreletela me je misel: konec je! Z desno roko nisem smel spustiti prijema, ker me levica s premajhno oporo nog ne bi vzdržala nad prepadom. Z vsem naporom sem v kratkih sunkih potežoval roko k sebi, da je kamen zdrnil mimo mene navzdol in se razbil v prepadu na tisoč koščkov. Dostikrat me je že prijala v malodušnosti skušnjava: spusti se, čemu se mučiš, saj ne prideš nikoli dol. Spusti se in vsega bo konec!

Pa spet sem odločno stisnil usta: Moram doli, moram! In spet sem lezel, meter za metrom v globino. Neprehodnim mestom sem se izogibal, plezajoč na desno ali levo.

Sestop je pravzaprav težji, ker ne moreš videti pod sebe. Priplezam na navpično skalo, ki je spodaj prešla v previs. Držal sem se z rokama in iskal z nogama opore. Ni je bilo. Skala je bila popolnoma gladka. Nazaj nisem mogel, ker sem imel roke stegnjene, skala pa gladka in mokra. Roke so se mi začele tresti od napora. Bila je samo ena možnost: padem! Spodaj je bila polica, nagnjena proti prepadu in pokrita s kamenjem, kakor vse police v stenah. Ako se na polici ne ustavim, je konec. V eni sekundi sem že vse premislil. Takoj v začetku padca sem se obrnil z obrazom od stene. Tako se mi je zdelo varnejše. Udarec je bil silen . . . V trenutku sem ležal tudi na hrbtu, ker mi je naklon police spodnesel noge. Morda me je prav to obvarovalo zloma roke ali noge. Neposreden dotik hrbta s kamenjem je na srečo izoliral nahrbtnik. Seveda sem vse moči uporabil v to, da sem se na polici ustavil. Če bi zdrknil čez polico, potem bi si pot nazaj prihranil . . . Hlače so mi zadaj sumljivo zmanjkale. Sicer pa ne grem na promenado.

Po neskončno dolgem trudu, sem nazadnje zagledal snežišče v dolini. Razveselil sem se ga, kot popotnik v puščavi oaze. Doli sem prišel okrog 100 m proč od vstopa v steno. Deset ur sem porabil. Zastonj!

Ko sem drugi dan gledal iznad Mojstrane, kako se je tuintam iz megle zabliskal vrh Triglava, bi se najraje vrnil. Ampak roke so protestirale . . . Zato mi ni preostajalo drugega, kakor zaklicati mu: Na svidenje drugo leto! — M. M.

Kako naj dekle o duhu KA deluje v fari?

Kakor smo že slišale, je prva in najvažnejša naloga dekleta v KA, da sebe duhovno prenovi. A nič manjša, kakor je ta naloga, je Tvoja dolžnost, dekle, da v Kristusu prenoviš tudi svojo družino, uvedeš v njo duha pravega krščanskega življenja. Iz te celice najtesnejšega občestvenega življenja te pa mora voditi pot v širše občestvo: v občestvo tvoje fare.

Fara, to je tvoje duhovno polje, njiva, ki jo imaš pripraviti za božjo žetev. Kajti ne samo duhovnika, Bog kliče tudi tebe v svoj vinograd, da mu zbiraš in rešuješ duše. Župnija mora biti prvi verski dom vsakemu katoličanu, torej tudi tebi, dekle. Ustanovljena je v ta namen, da duše, ki so pod njenim vodstvom, napolnjuje z nadnaravnim življenjem.

Župnijo tvorijo: župnik in verniki — ena čreda in en pastir. Ti morajo biti med seboj tesno povezani z ljubenzijo, s pokorščino in medsebojnim spoštovanjem. Župnik je faranom duhovni oče in božji namestnik, kaže dušam pot k Bogu ter jim je pastir po zapovedi božjega Pastirja. Župnik čuva nad vero svojih župljanov in oskrbuje versko življenje v fari. Kot ena družina pa se združujemo z župnikom v duhovni občestveni skupnosti: v sv. Evharistiji.

Ni pa samo dolžnost župnika, da skrbi za faro. Tudi župljani, me, dekleta, mu moramo pomagati pri njegovem težkem delu, pri vodstvu duš. To je svet zakon družinske in duhovne enote. Vsi, ki moremo, se moramo posvetiti apostolski službi, voditi duše nazaj v božje naročje, nazaj h Kristusu. Ni dovolj, ako so dekleta dobra; delati moramo vsi: vsa društva in bratovščine v fari, posebno Marijine družbenke, za večni blagor faranov. Pogoj za duhovno občestveno delo pa je, da se najprej same čutimo članice fare. S celim srcem moramo pripadati domači fari; čutiti eno z dušami, ki imajo iste verske pravice in dolžnosti, istega Boga, isto obhajilno mizo, kjer odlagajo svoja bremena in delijo isto veselje...

Ako smo duša fare, potem nas res boli, kar je v fari slabega. Zato ozdravljajmo faro! Prenovitev verskega življenja v škofiji je odvisna od župnij. Če so župnije dobre, je dobra tudi škofija. Naša dolžnost je: versko poživiti farno življenje! Smatrajmo za pravo polje svojega dela, delo v domači župniji. Imejmo požrtvovalno ljubezen do fare in sveto dolžnost do dela v njej.

Mišljenje, da v verskem oziru pri nas ni slabo, nas dostikrat napravi nečuječe. Zato je nujno potrebno, da spoznamo, koliko je dela. Tudi po naših farah je še mnogo slabega. Biti moramo do skrajnosti čuječe, da vidimo vse nevarnosti, ki se dostikrat pojavljajo v najnedolžnejših oblikah, a prinašajo smrt. Kajti kadar hoče satan bogate žetve, takrat si nadene krotko obleko jagnjeta...

Eden izmed njegovih na videz nedolžnih selov, ki ga pošilja tudi v najneznatnejšo vas, je brezbožni tisk. Naloga nas deklet v KA je, zaustaviti vpliv slabega tiska, ki počasi, a sigurno zastruplja duše. Širiti pa moramo obenem verski tisk in knjige. Vse to je naloga apostolov KA! Prirejati bi morali dneve dobrega tiska. Koliko izdajo nekateri za druge nepotrebne stvari, za dobro knjigo ali pa list pa jim manjka sredstev. Pospešujmo in širimo v svoji fari katoliški tisk, priporočajmo katoliška založništva (Mohorjeva družba). Zlasti pazimo, da se ne vtihotapijo med ljudstvo knjige verske vsebine, ki jih prodajajo adventisti. Katoličanom so dovoljene le one knjige, ki so potrjene od škofijskega ordinarijata.

Drugi satanov sel je organizirano brezbožništvo, ki gre po celem svetu. Tudi v naše kmetske vasi se je zagnal pogubni val frama-

sonstva. Dr. Krek nas je v svoji knjigi »Cerkev, boljševizem in zlo« opozoril na nevarnost tega gibanja.

Ruski boljševiki so se kot zveri vrgli na družinsko življenje, raztrgali družinske vezi in svetost zakona. Hočejo, da vsi ljudje stanujejo skupaj, skupaj jedo, imajo vsi skupno premoženje. Vero, ki je strup za ljudstvo, pravijo, je treba ljudem vzeti, ker potem z lahkoto preslišujejo svojo vest, zasovražijo božji zakon, in vse, kar je v njih še človeka vrednega, hitro propada. Mi pa smo božji, dekleta, in veliko je naše dostojanstvo! Zato se moramo odločno postaviti v boj proti brezbožništvu, neprestano stati na braniku farne vernosti. Saj se že tudi v naših farah kažejo prvi sadovi framasonskega dela. Mar ni po nekod padlo versko življenje? Mar niso ljudje zgubili smisla za cerkev in vse, kar je božjega? Pri brezverskih društvih je nadvladala telesnost. Padla je čast družine; slaba knjiga in časopis sta postala marsikomu draga svetovalca.

Tudi med dekleti ni več tiste prisrčne skromnosti, ponižnosti, sramežljivosti in odkrite ljubezni. Koliko klevete in dostikrat sramotjenja božjih stvari! Priznati moramo, da tudi v naših vaseh brezbožništvo veliko žanje. Ako se ne bomo odločno postavile v boj proti tej tuji sili, ki se je zagnala v nas, da nam iztrga Boga iz človeške družbe, smo zgubljeni! Z veliko darujočo dušo in z zavestjo svete odgovornosti napram Bogu in svojemu narodu, napram soljudem, ki iščejo v nas boricah Kristusovih, resnice, dajmo svoje moči na razpolago Cerkvi, stopimo v Kristusov tabor kot svečenice molitve, dela in žrtev. Katoliška mladina, delaj z vsem ognjem za Kristusa in za zmago nebeškega kraljestva, Bog tako hoče!

Pridobivajmo še druga dekleta v svoji fari za vzvišene vzore KA, za Kristusa Kralja. Marijina družbenka je v prvi vrsti poklicana, da po vzgledu nebeške Matere prinaša sonce in luč, v kateri odsvita veličina Kristusova. To se pravi: Marijina družbenka more biti le ona, ki je obenem polna Kristusa. Tako deklet bo pa najlepši vzgled svoji fari.

V brazdah našega duhovnega polja pa še leži druga rana, ki jo moramo ozdraviti, ali vsaj lajšati njeno bolečino: revščina. Kristus sam nam je zapovedal, da moramo svojega bližnjega ljubiti, kakor samega sebe. Ako nas ta zapoved Kristusova res vžge, bo v skupnem delu rodila dvojno dobro: lajšala bo telesno bedo, ozdravila bo pa tudi dušne rane. Bednim in potrtem bo dala moči, otročičem bo kazala pot do poštenega krščanskega življenja, nam samim pa bo prinašala oni mir in srčno zadovoljnost, ki nam je svet ne more dati.

Je pa še druga rana, ki kazi naše verne vasi: pijančevanje in preklinjanje. Tudi to rakrano moramo zaceliti. Posebno med fanti nam ne bo težko doseči poboljšanja. Neizprosno jim napovejmo »štrajk«. Nobeno deklet naj ne izpregovori s kvantačem ali pijancem dokler ne prične drugačnega življenja. Deklet, ki se boji zameriti fantu, ki je vdan preklinjanju in pijančevanju, je z njim vred na nepravi poti. Fant, ki misli pošteno, bo cenil pošteno in pobožno deklet. Če mu pa preseda tvoja zahteva, da prične novo življenje in opusti grešne navade, potem je itak zate zgubljen. S takim fantom ne sili v skupno življenjsko zvezo, ker ti bo prinašal le prokletstvo in revščino. V

zakon te naj spremlja enako čista in sveta duša! Človek, ki je poln vere in Boga, bo tudi tebi zvest, te ne bo smatral za sužnjo svojih strasti, ampak za ženo, ki mu jo je dal Bog, da skupaj složno v posvečeni ljubezni prenašata križe in težave življenja.

Dekle, k vsemu temu, k poslanstvu, ki ga imaš izvršiti globoko v sebi in v svoji okolici, pa je potreben božji blagoslov. Zato je treba moliti, mnogo moliti, da spoznaš sebe in božjo voljo, da prejmeš razsvetljenje in moč, ki jo mora imeti vsak apostol.

Molimo, dekleta, da bo Kristus v nas in da bo naša fara po vzvišenem poslanstvu KA, ki ga imamo izvršiti v sebi in v njej, postala božja.

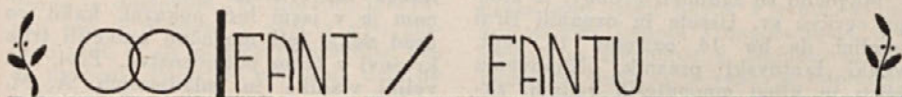
žiče. Drugo nedeljo v septembru smo pri nas ustanovili župnijski odsek DKA. O nalogah in dolžnostih deklet v KA nam je govorila L. Horvatičeva iz Maribora. Vabimo dekleta iz sosedne fare, da nam sledijo.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. 22. septembra pa je bilo pri nas kar veselo. Nad 100 deklet se je zbralo v dvorani, kjer smo ob govoru preds. DKA L. Horvatičeve in podpreds. Milene Drolčeve še bolj se vživele v cilje in ideale KA. Naše dekleta pa so nam vprizorila ljubko sliko: »Selskega angela».

Planina pri Sevnici. Na angelsko nedeljo se je vršil na hribu Sv. Križa za nas in za sosedne župnije prvi deklški dan KA. Ko se spomnim nanj, morem reči: Bil je res božji in naš. Že na predvečer je priromala na hrib cela armada deklet. Po slovesnih večericah smo imeli svoje veselje: mogočna kresova sta oznanjala daleč na okrog o prebujenju naših deklet. V tiho jesensko noč so se razlegale nabožne in cerkvene pesmi, ki jih je spremljala godba. Ob

tej priliki je imel mladini nagovor bogoslovec g. Fajdiga. Drugo jutro je pa že na vse zgodaj vrelo k Sv. Križu staro in mlado. Proti 9. uri se je spremenil hrib v eno samo živo gomilo. Nad 1500 deklet, a še več mož in žen je prisostvovalo mladinskemu slavlju. Po procesiji z Najsvetejšim in po slovesni službi božji se je pričelo pred cerkvijo zborovanje, katerega je otvoril g. župnik Presnik. Predsednica škof. vodstva DKA Lojzka Horvatičeva, je govorila mladini o obnovi človeške družbe, ki more priti po duhovni in verski preureditvi posameznika in družine, ter o viru lepote in moči mladine, ki jo more prejeti v Sv. Evharistiji. Besedo o KA je na novo povzel škof. zastopnik č. g. kanonik dr. Žagar, ki je na vzgledih razvijal duhovna pota mladine, posebno Marijine družbenke ter jih navduševal za čednostno življenje. — Njegove sklepne besede naj nam tudi v bodoče ostanejo geslo in molitev:

Kristus kraljuj,
Kristus zmaguj,
v hostiji sveti nam gospoduj!

Več vztrajnega dela! Čitam v »Slovincu« poročila o fantovskih taborih. Čudim se, da je na vsakem izmed letošnjih taborov prišlo toliko fantov skupaj in manifestiralo za veliko misel naše katoliške prosvete, za naš verski in prosvetni program. Ko bodo ti fantovski tabori minuli, se bo začelo delo v odsekih. Človek bi mislil, da bo to delo res navdušeno, da se bo dosti fantov znašlo pri tem delu. Vem, da ne bo tako. Nam manjka smisla za redno in vztrajno delo. Za manifestacije, ki so potrebne in dobre, se navdušimo, da bi pa nekako dan za dnevom po-

svečali čas katoliškemu prosvetnemu delu, da bi žrtvovali čas in telesne in duševne sile, tega pa žal ni v zadostni meri. Zavedati se pa moramo, fantje, da je podrobno delo v odsekih, zvezano z žrtvami in odpovedjo, najvažnejše. Ali nima to prosvetno življenje in delo tudi dosti prijetnega na sebi? Ali nas ne razvedri, odvrne od slabega? Pomislite! Pa tudi delajte! — Fant iz Prekije.

Skušajte jih spoznati. V prejšnji števec. Našega doma je izšel poziv na nas fante, da pazimo, če se bodo pojavili komunistični agitatorji. Potrebno je res,

da pazimo, ker ti ljudje s svojimi zmotami in lažmi lahko mnoge zapeljejo. Oni so kakor trup, ki počasi deluje v telesu; zastrupljajo narodno telo. Proti takim je naš boj in naša pazljivost potrebna. Nevarni so veliko bolj kot pa fantje ponočnjaki, razgrajati ali celo

tatovi. Lahko jih je spoznati, ker se ne morejo popolnoma skriti. Naša dolžnost, fantje, je, da pokažemo na nje kot na škodljivce našega ljudstva, sovražnike Cerkev in naših duš. Fantje, bodimo na straži kot vojaki Kristusovi! — P.

DEKLE DEKLETU

Glej nekoliko naprej. Želim povedati dekletom nekaj, kar mi je bilo že dolgo na srcu. Ne morda kakšne graje, pač pa na svet glede gospodinjstva. Vsak gospodar in vsaka gospodinja se morata pripraviti za zimo. Treba je drv, listja in vsega drugega potrebnega. V gospodinjstvu je pa dobro, če gospodinja poskrbi, da bo tudi za družino, za ljudi, pripravila kolikor se da, da lahko predvsem v zimskem času vzame v roke to ali ono. Opazovala sem razne hiše in sem videla kako malo v tem oziru storijo gospodinjne in dekleta. Komaj da shranijo nekaj jabolk, pa je vse. O vkuhavanju sploh nič ne mislijo. Zopet sem pa opazila pri nekaterih prav hvalevredno skrb za vkuhavanje, za sušenje sliv, orehov, črešenj, hrušk itd.

Gotovo je od take hrane v zimi tudi zdravje odvisno. Saj menda ne bomo jedle samega mesa in kruha. Koliko stvari se zavrže v jeseni, ki bi se dale tako lepo porabiti in shraniti. Ne trdim, da je vse to glavna naloga Dekliške kat. akcije, rečem le to, da tudi temu vprašanju dekle mora posvečati potrebno pažnjo. Zdi se mi, da bi dotični, ki imajo s tem opraviti, morali prirejati več gospodinjstvenih tečajev, ki bi se na njih učile kako dobro shraniti to kar nam da vrt in njiva. Ni važno, da znamo peči torte in ne vem kakšne sladkarije še, to je postransko. — Torej dekleta, mislite malo na vse to. Jaz se trudim, pa mi ni žal. — Pozdravljam! — Lenka.

MLADINA v KATOLIŠKI AKCiji

Fantovski tabor na Uršlji gori.

Mogočno so zadoneli zvonovi iz stolp cerkve sv. Uršule in oznanili širni okolici, da bo 14. oziroma 15. sept. veliki fantovski praznik. Njihovemu klicu in klicu mnogoterih agilnih, zavodnih akcijonašev so sledili mnogi fantje in še nekaj mož, ki se hočejo preroditi v smislu načel K. A. Že okrog 5. ure popoldne, dne 14. sept., je začela prihajati gruča za gručo fantov, ki so znosili veliko grmado. Ko pa je zlato sonce zadnjič poljubilo najvišje vrhove slovenske zemlje in so se zazibali zvočovi v pozdrav Mariji, smo zagnetili mogočen kres in ob njem zapeli nekaj domorodnih pesmi. Takoj nato nam je g. Mirko Geratič v vznesenih besedah povedal pomen kresov, ki goré po visokih vrhovih. Primerjal je kresove za časa turskih napadov z razliko, da so tedaj goreli v strah in tre-

pet ljudem, a danes kot oznanitelji velikega fantovskega praznika. Nadalje nam je v jasni luči pokazal, kako so pred nekaj leti mogočno zasvetili trije kresovi v temo potujčenstva. Prvi, naš veliki vladika in mladinoljub A. M. Slomšek, drugi dr. Janez Ev. Krek in tretji še sedaj živeči dr. A. B. Jeglič. Prevaljski tamburaši so nas kratkočasili z res izvrstnim igranjem. Po kresovanju smo pohiteli v cerkev, kjer je imel č. g. Kokošinek iz Maribora pete litanije Matere Božje.

V nedeljo 15. sept. ob ½10. uri smo šli s praporjem št. Iljske del. skupine v cerkev, kjer je č. g. Kokošinek s priznice vneto zagovarjal stališče fantovstva. Klical nas je, naj spregledamo, da bomo mogli voditi slepce, gluhe in hrome. Dalje nam je resno zabičaval, naj pogosto prejemamo sv. zakramente in posvečujemo nedelje in praznike.

Uršlja gora (1696 m). Cerkev je bila pozidana v letih 1580—1601. Priljubljena izletna točka ob štajersko-koroški meji.

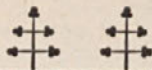
Pri sv. maši so v zboru peli pesmi, ki so se pele na evh. kongresu v Ljubljani. Po službi božji smo posedli po skalah in kamenju in poslušali nauke in nasvete, ki so jih dajali voditelji del. skupin iz raznih krajev. G. Vostner iz Slovenjgradca je govoril pozdravni govor in vzpodbujal fante k delu in napredku, posebno v društvenem življenju. Nato je prevzel besedo g. Geratič. Z živimi besedami nas je vabil k veselju, k pravemu fantovskemu veselju, ki ga najdemo v dobrih knjigah, poštenem razvedrilu in primernem petju. Klical nam je, naj bomo fantje, ki kaj veljajo, ne pa mevže siromašne. Naj stojimo trdno, kakor zidi grada. G. Zajc iz Maribora nas je učil kako živeti po veri. Kot slab zgled nam je predočil docela izprijeno mladino v Rusiji. Kot glavni cilj našega gibanja naj bo vedno le Kristus, naša moč in pribežališče. G. Resnik iz Šoštanja nas je pozival naj gledamo, da ne zaidemo, na naši poti do končnega cilja. G. Kotnik iz Guštanja nas je napeljeval k ljubezni do rodne krova in domovine. G. Lorenci iz Prevalj nas je utrjeval v veri, v tisti globoki veri, ki so jo imeli naši očetje, dedi, pradedi. Poživimo naj svoje delo na vseh poljih.

Močno navdušeni po besedah govornikov smo odbrzeli po strmih cestah na svoje domove. Vsak je nosil v srcu polno dobrih sklepov za bodoče dni. Ta lepi fantovski praznik bo ostal marsikateremu udeležencu dolgo v spominu. H koncu pa kličem: Več takih manifestacij, da se bomo ogreli za vse dobro. — Bog živi! **Makso, Guštanj.**

Tabori. Fantovski tabori so končani. Vzadnjem času so se vršili v Brežicah, pri podružni cerkvi sv. Roka, kjer je maševal in govoril g. stolni dekan mariborski dr. Franc Cukala, na fantovskem zborovanju pa poleg domačih še podpredsednik FKA Mirko Geratič in

akademik Ciril Žebot. — Enako so pohodili fantje v svojem mladostnem navdušenju na Donačko goro, kjer je bila pri evharističnem, lani postavljenem, križu sv. maša, nato pa fantovsko zborovanje na katerem sta govorila M. Geratič in dijak Burja. Udeležba fantov je bila tudi na teh taborih številna in je treba poudariti, da so tabori v tem oziru uspeli nad pričakovanje dobro. Dal Bog, da bi sklepi taborov rodili uspeh in da bi vrste naših fantov, ki delajo v naših župnijskih fantovskih skupinah bile številne, kakor so bile številne vrste onih, ki so prihajali na manifestacijska zborovanja, na taborne.

Med brati Hrvati na Vinagori! Kakor je lansko leto priredila Mariborska skupina F. K. A. izlet na Vinagoro, tako ga je tudi letos na isto nedeljo t. j. 22. sept. priredilo Izobraževalno društvo Krčevina pri Mariboru. Lansko leto so šli sami fantje, 29 po številu, letos pa fantje in možje, dekleta in žene, 74 po številu. Le vse bolj pristrčno in veličastno je bilo kakor lansko leto. Letos smo imeli pevce s seboj, ki jih lani ni bilo. Lepota Vinagore same, pristrčno in živahnost g. župnika in ljubeznivost ljudstva je vsakega udeleženca presenetila. Na pot sta nas vodila č. g. P. Kasijan in P. Otmar Vostner iz Maribora, prvi je imel na Vinagori pridigo, drugi pa slovesno sv. mašo kot šentemski rojak in letošnji novomašnik. Č. g. župnik od sv. Eme je pripeljal mogočno procesijo, njegov pevski zbor je med mašo krasno prepeval. Bil je to dan, ki nam ne izgine iz spomina, dan prave bratske ljubezni. S solzami smo se poslavljali od Vinagore, tako se nam je v par urah priljubila. Vsi izletniki so hvaležni organizatorjem tega izleta, da so jim nudili to priliko. O Vinagora, vsa lepa si res, milost božja nad tebe se izliva z nebes! — Polde Vostner.

† Jakob Krumpak.

Na ovitku »Našega doma« je zapisano, — list slov. mladine —. A, vendar ne morem, da ne bi tudi o šestdesetletnem možu, očetu, napisal par vrstic v spomin.

Bil je mož, oče, po telesu zmučen od neutrudljive pridnosti, a po duši ves mladeniški. Globoko v srce me je zabolela vest, ko sem čital v »Slovincu«, da je g. Krumpak Jakob iz Erjavice pri Rogški Slatini, dne 17. sept. umrl. Kakor da bi mi umrl moj rodni oče, tako mi je bilo pri duši. Da, res, oče je bil velikim, vsem onim, ki so iskali prosvete pod zastavo Kristusovo. Oče pa je bil posebno svojim otrokom. Saj jih je vzgojil v trdne značaje, vzgledne otroke. Od najstarejše do najmlajšega, vsi člani Orla, cerkvenih in krščansko

prosvetnih organizacij. Kako srečen je bil v sredini svojih otrok, samih Orlov. Njegova globoka vera, goreča ljubezen do domovine slovenske in spoštovanje do duhovnika, ga je dičilo. Značaj trden kot skala, neizprosen proti sramotilcem vere in poniževalcem naroda. Te njegove lastnosti nam predstavljajo moža, pravega slovenskega očeta.

Blagi Jakob! Bil si nam vzor, vzor možem, očetom in fantom. Jesen je padla na Tvoje življenje in ga dokončala. Iztrpel si se kakor se izrodi zlahtno drevo. Vzglede Tvoje globoke vernosti, kremenite značajnosti in vseskozi umne gospodarstvenosti, nam ostane vzor. Počivaj mirno v Gospodu dragi Jakob, spomin na Tebe ostane med nami in slediti hočemo Tvojim vzgledom.

V. P.

NOVE KNJIGE

Svensson: Mesto ob morju. Založila Jugoslovanska knjigarna. Vezana Din 55.—. V lični opremi je izšla ta knjiga. Pisatelj nam v njej opisuje življenjsko pot človeka, ki zapusti dom in gre v mesto ter tam doživlja razne dogodke kot dijak. Nam Slovincem so se zelo prikupili romani norveških in švedskih pisateljev, ker nam romantično življenje tamkajšnjega prebivalstva in mest slikajo tako nazorno in zanimivo. Imenovani roman je v vsakem oziru lepa

pridobitev za naše knjižnice in ga priporočamo zasebnim in društvenim knjižnicam.

Kraljestvo božje. Izšla je 9. in 10. številka tega glasila Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Za nas je list pomemben, ker nam razkriva razmere v slovanskih deželah, posebno v Rusiji. Ravno tako nam med vestmi iz sveta prinaša zelo lepa poročila iz katoliških dežel.

Duhovne vaje za fante v Domu Srca Jezusovega v Mariboru

Levstikova ulica 29,

bodo od 19. do 24. oktobra, od 16. do 20. novembra, od 7. do 11. decembra. Začetek na vsak prvi imenovani dan ob 6. uri zvečer. Oskrbnina za ves čas 100 Din. Priglasite se pravočasno na Predstojništvo Doma S. J. v Mariboru, Levstikova ulica 29. Fantje, pridite!

Posetnica.
(Janko Spes; 10 točk.)

Ivan Pregovec

Dol

Kaj je ta mož?

Stopnice.
Križan Al.; (20 točk.)

				a	1. Soglasnik
			a	a	2. Priganjal. zaimek
		d	e	e	3. Koristna rastlina
	e	k	l	l	4. Ob morju
l	l	l	l	n	5. Krivoverec
n	r	r	t	u	6. Moško ime

Rešitev je poslali do 25. oktobra na Mirko Geratič, Maribor, Koroška 1. Vse uganke prav rešene dajo 145 točk. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev ugank v septembrovi številki
»Našega doma«.

1. Evharistični križ: Oj križ na višino postavljen, navdušeno bodi pozdravljen, za tajno največje stesnan, za dan zmagoslavja izbran. — Fran Neubauer.

2. Posetnica: Učiteljica ročnih del.

3. Lev: Kralj živali.

4. Črkovnica:

Kalvarijo svojo naš rod je imel in dneve prebridke trpljenja, a zdaj mu rešitve je zor zažarel, napočil mu dan je vstajenja.

5. Kraljeva pot: Ljubezen meč je, ki hladi in reže, in kdor je kdaj okusil ost njegovo, ko v luč metulj, tako on silí v mreže.

6. Brzobjavka: Spoznavaj samega sebe.

Vse uganke prav rešene dajo 125 točk.

Prav so rešili: Jožef Mlakar (125), Anton Cesar (125), Franc Sodja (125), Jug Franjo (125), Jože Čakš (20), Jakob Sešerko (75), Lojze Sijanec (75), Milena Zabukovec (50), Lojze Sotošek (30), »Mariborski firbeci« (75).

Izžrebana sta bila: Jug Franjo, Studenci pri Mariboru in Milena Zabukovec, Stolovnik 37, p. Rajhenburg.

Mojim ugankarjem: Najbrž so ugankarskemu stričku ob rojstvu položili v zibelko popotno palico, da ga ne strpi doma. Številni prijatelji zastoj trkajo na njegova vrata, še g. Žrebu se le redko posreči, da zasači ugank. strička doma. No, kdo pa bo stričku zamermil njegovo večno rajžanje, ko pa je toliko novic po svetu, striček pa brez

»senzacij« ne more živeti! Sedaj, ko je svobodna pot po slov. deželi, ugank. striček marljivo izrablja to zlato priliko. — Zadnje tedne se je striček specializiral na gore. Ko sem z zadovoljstvom ugotovil, da imam za to potrebne predpogoje, sem preiskal in prehodil zeleno Pohorje. Kaj sem tam videl, sem vam zaupal že zadnjič. Še to Vam moram povedati, da so se »punta rji« preselili v ravnino. Sedaj se skrivajo tu, zdaj zopet kje drugje. Kakor Ahasver, ki je Kristusu krivico storil — begajo sem in tje. Zanimal sem se za vzroke tega beganja, pa mi je nekdo »zaupno« povedal, da so se nazrlí zelenih kravati, ki so baje hudo strupene. Pa to najbrž ne bo držalo. Zelene kravate so nedolžne, saj se je celo ugank. striček »spetiral« z krasno zeleno kravato, ki ga je stala reci in piši 300 Din. — Vzrok tega beganja je v tem, ker jih preganja slaba vest, — Naj jih le —, ug. striček je tako dobrasrčen, da želi vsem, ki se zbirajo pod »pofarsko marelo«, srečen konec, k čemer naj pripomorejo tudi zelene kravate! — Iz Pohorja sem mahnil na štajerski »Rigi« na Donačko goro. Tudi na Donačko goro vežejo strička dragoceni spomini. Za en sam lepo uspeli izlet na to goro, sem moral šteti ca 700 Din. Pa mi nič ni žal za tako drago turo. Striček še hodi vedno zdrav in čil po svetu, vsi drugi, ki so nam bili »fovš« izleta pa so dobili jetiko. — Tudi na Uršlji gorji sem bil. Cel kup prijateljev me je obsulo. Celo Maks iz Guštanja, ki je tožil, da v Guštanju ni »može«, je bil dobre volje, ko je videl toliko fantovsko armado. Še živimo, še bomo delali, kaj ne fantje! O, striček ima upanje! — Angela. Kaj pa Ti je padlo v glavo, da mi pišeš tako grenko ipsmo? Vsled Tvojega pisanja sem dobil nahod in glavobol. Če imaš strička količkaj rada, mu odpusti, sicer bo revež od samega kesanja in žalosti vzel konec. Trdno obljubljam, da, ko pridem v lepo Rožno dolino, bom sredi Glavnega trga molil »grevengo« ter bom dal oglašiti pri cerkvi, da se je striček zmotil. Ali smem upati na odpuščenje? Kaj pa z ugankami? Seveda, iz ujaljenosti nisi poslala. Se priporočam! — Križan: Oprosti, sem vsakokrat prepozno dobil. — Sešerko: Saj res, tokrat so ugank. strička potegnili. Bo drugič bolj previden. G. Žrebu sem v Tvojem imenu rekel »Mersi«, pa je poskočil in zarigal kot osel. — Prepričal sem se, da g. Žreb francoski ne znajo, najbrž so g. Žreb mislili, da sem jim povedal kaj hudega, ker me že nekaj dni gledajo kakor pes klobaso. — Vsem: Bog živi!

Kolinska tovarna d. d. v Ljubljani

Podjetje je bilo osnovano leta 1909 s češkim kapitalom, vendar je danes last domačih pridobitnih krogov. Tovarna je bila v letu 1922 popolnoma preurejena z modernimi stroji in dopolnjena z novimi stavbami. Proizvaja prvovrstno blago, ki je v vsej naši državi že itak dobro znano, po najnovejših pravilih tehnike. Kapaciteta znaša do 180 vagonov letno. Glavni izdelki tovarne so: Kolinska cikorijska, Redna kava, Figova zmes, Sladna kava in Vydrova ržena kava. — Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranljive snovi ter je zaradi tega zelo zdrav in okusen prídadek za kavo. Kvaliteta izdelkov Kolinske tovarne je prvovrstna, o tem ni treba pisati, ker ji vsakdo, ki le enkrat poskusi njeno blago, ostane zvest odjemalec.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

**VZAJEMNI ZAVAROVALNICI
V LJUBLJANI**

ZAVARUJE: POŽAR - VLOM - NEZGODE
KASKO - JAMSTVO - STEKLO
ZVONOVE - ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojil.

Glav. zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Meško Josip.
— Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.